

Нека обобщим какво научихме в този обзорен модул.

1 Учебни цели

След като преминахте този 105-минутен курс, получихте знания за:

- Митническият кодекс на Съюза (МКС)
- Различните правни актове от пакета на МКС: делегирания акт (ДА), акта за изпълнение (АИ), преходния делегиран акт (ПДА) и работната програма
- Рамката на МКС и основните ѝ режими и правила
- Положителното въздействие на МКС върху ежедневната дейност на митническите служители и икономическите оператори
- Графика за изпълнение на работната програма.

2 Какво е МКС?

Митническият кодекс на Съюза (МКС):

- придава задължителен характер на електронните операции;
- оптимизира митническите процеси в митническите администрации на всички държави членки на ЕС;
- въвежда електронната комуникация между митническите органи, както и с икономическите оператори и Европейската комисия.

МКС се допълва от делегирания акт (ДА) и акта за изпълнение (АИ) към него.

МКС се прилага от май 2016 г., въпреки че пълното му въвеждане е неразделно свързано с разработването на поддържащите информационни системи. Преходният делегиран акт (ПДА) описва как да бъде обезпечен този преходен период, който ще продължи до 2025 г.

Работната програма на МКС съдържа разширен план за внедряване на електронни системи, с които да се осигури правилното прилагане на МКС.

Комисията е разработила модели на бизнес процесите (МБП) в тясно сътрудничество с експерти от държавите членки, за да се демонстрират изискванията за процесите, произтичащи от МКС, ДА и АИ. До тези МБП може да получите достъп при поискване.

3 МКС – основни режими и предимства

3.1 Митнически режими и митнически декларации

Митническите режими са: допускане за свободно обращение, специални режими и износ.

Когато икономически оператор желае да постави стоки под един от тези режими, той попълва митническа декларация, която впоследствие задейства митнически процеси, като например изчисляване на мито. Митническите декларации се подават по електронен път.

Предимствата на МКС за **митническите служители**, обработващи митническите режими и митническите декларации, са:

- Хармонизиране на данните в митническата декларация
- Уведомление за представяне на стоките
- Делегиране на задачи на търговците

Предимствата на МКС за **икономическите оператори**, работещи с митнически режими и митнически декларации, са:

- Опростените митнически декларации дават възможност на търговците да ускорят логистиката
- Някои от подробностите и/или съпътстващите документи на митническата декларация може да бъдат пропуснати към момента на митническото оформяне
- Стандартната декларация позволява стоките да се представят в помещенията на икономическия оператор, от собствената му електронна система
- Самооценката дава възможност на търговците да определят размера на дължимите вносни и износни мита
- С ВОД се изисква да се подават по-малко данни за оформянето на стоките
- Централизирано оформяне и ВОД за надеждните икономически оператори
- Митническите декларации се подават по електронен път
- Намаляване на административната тежест
- По-бързо оформяне
- Хармонизиране на данните
- Уведомление за представяне на стоките

3.2 Въвеждане на стоки и временно складиране

Въвеждането на стоки означава въвеждане на стоки в митническата територия на Съюза.

Когато стоките пристигнат в митническата територия на Съюза, икономическите оператори предоставят необходимата информация в електронната обобщена декларация за въвеждане (ОДВ). Тя дава възможност на митническите органи да извършват анализ на риска по електронен път за целите на сигурността и безопасността, и да провеждат необходимия контрол, основаващ се на риска.

Всички несъюзни стоки трябва да бъдат на временно складиране от момента на представянето им пред митницата до момента, в който бъдат поставени под митнически режим или реекспортирани.

Докато стоките са на временно складиране, държателят на стоките продължава да има достъп до тях.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при въвеждане на стоки и временно складиране са:

- Подобро управление на риска на външните граници на Съюза – в областта на сигурността и безопасността
- По-добро качество на данните
- Подобро сътрудничество с другите митнически органи при извършване на анализ на риска

- По-добър контрол на координацията по веригата на доставки
- По-тясно сътрудничество с други държавни агенции и институции, които отговарят за граничния контрол
- Допълнително ниво на авиационна сигурност за въздушните товари чрез въвеждането на клаузата за информация за въздушния товар преди натоварване (ИВТПН)
- По-лесно наблюдение поради оптимизирането на максималната продължителност на временното складиране до 90 дни

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при въвеждане на стоки и временно складиране са:

- Многократното подаване улеснява предоставянето на датата за ОДВ на митниците
- Възможност за избор между подаване на цяла ОДВ в един комплект или в различни набори от данни и от различни участници
- За въздушния транспорт ОДВ се предоставя по-рано и веригата на доставките не се нарушава сериозно в случай на мерки за намаляване на риска от страна на митниците
- По-опростен митнически режим чрез удължена/рационализирана максимална продължителност
- Разрешено е по-дълго отлагане на поставянето на стоките под митнически режим
- Разрешено е отлагане на плащането на мита
- Улеснена логистика като резултат от транспортирането на стоки под режим на временно складиране без подаване на декларация за транзит

3.3 Допускане за свободно обращение

Несъюзни стоки, предвидени да бъдат пуснати на пазара на ЕС или предназначени за частна употреба или консумация в рамките на митническата територия на Съюза, се поставят под режим на допускане за свободно обращение.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при допускане за свободно обращение са:

- Електронната митническа декларация улеснява обработката на декларациите
- По-бърз процес по валидиране на декларацията

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при допускане за свободно обращение са:

- Електронната митническа декларация облекчава административната тежест, а процесът на подаване на митническа декларация се ускорява
- Опростяванията, свързани със самооценката, централизираното оформяне и вписването в отчетността на декларатора (ВОД) намаляват административната тежест

3.4 Обвързваща тарифна информация

Концепцията за ОТИ е създадена, за да осигури еднаквото прилагане на митническото законодателство и конкретно на тарифното класиране.

Решение за ОТИ е решение, издадено от органите на държавите членки по искане на икономически оператор, което му дава правна сигурност по отношение на тарифното класиране на неговите стоки. Тарифното класиране е основата за определяне на митата, възстановяванията при износ и прилагането на други митнически такси, като например антидъмпингови мита.

Решението за ОТИ е задължително за всички държави-членки, както и за неговия титуляр.

Решенията за ОТИ могат да бъдат прилагани към митнически режими. Тъй като то е задължително за своя титуляр, ОТИ се декларира в митническата декларация.

Предимствата на МКС за **митническите служители**, обработващи ОТИ, са:

- По-стриктният мониторинг се осъществява на централно ниво и се постига посредством по-голям обем информация от наблюдение
- Осигурен е по-добър контрол за валидна и невалидна ОТИ
- Решението за ОТИ е задължително за титуляря
- Системата за ЕОТИ улеснява консултациите между митническите органи, свързани с предоставянето и последващото управление на разрешения ОТИ
- Всички решения за ОТИ, издадени от националните митнически органи, се въвеждат в базата данни за Европейска обвързваща митническа информация (система за ЕОТИ)

Предимствата на МКС за **икономическите оператори**, работещи с ОТИ, са:

- Рационализирани и хомогенизирани режими, които третират ОТИ като митническо решение
- Правна сигурност по отношение на тарифното класиране
- Осигуряват се равни условия на конкуренция между икономическите оператори
- По-редовно преразглеждане заради по-малкото времетраене на ОТИ
- Митническият портал на търговците в ЕС за ОТИ дава възможност за електронно обработване и съхранение на заявленията и разрешенията ОТИ
- Митническият портал на търговците в ЕС за ОТИ дава възможността да се заявят решения ОТИ и те да се управляват посредством един интерфейс, хармонизиран за ЕС

3.5 Произход на стоките

Произходът е икономическата националност на стоките. Има два вида произход: непреференциален и преференциален. Митническото третиране на стоките при внос се определя от техния произход.

Непреференциалният произход се използва за определяне на произход на продукти, предмет на всички видове мерки или тарифни квоти.

Преференциалният произход носи определени тарифни преференции за стоки, които се търгуват между държави, които са договорили такива преференции (на реципрочна основа) или когато едната страна (едностранно) по своя независима преценка е предоставила такива преференции. Преференциите обичайно се отнасят до въвеждане при намалена ставка или без мито.

Докато всички стоки са винаги с непреференциален произход, те може да бъдат и с преференциален произход, ако е сключено споразумение за предоставяне на преференции. Произходът може да бъде определен за изцяло получени или за преработени продукти.

За да се потвърди статуса на произход от митническите органи, между държавите партньори в търговията са установени процедури за административно сътрудничество.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при определяне на произхода на стоките, са:

- Законодателството е оптимизирано, тъй като разпоредби извън кодекса са интегрирани в МКС
- Решението за ОИП е задължително за титуляря

- МКС установява списъчни правила за определяне на непреференциалния произход на стоките за повече продукти и опростява административните изисквания.
- По-широкото приложение на обвързващи правила за непреференциален произход в ДА улеснява определянето на произхода
- Възможността да се приемат конкретни определения за произход на стоките на базата на всеки отделен случай осигурява единно прилагане на законодателството на ЕС във всички държави членки
- По-широкото използване на самосертифицирането за преференциален произход от износителите намалява натоварването за митниците

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при деклариране на произхода на стоките са:

- Рационализирани и хомогенизирани режими, които третираят ОИП като митническо решение.
- По-широкото приложение на обвързващите правила за непреференциален произход в ДА предоставя правна сигурност
- Липсата на правила относно формата на доказателството за непреференциален произход (освен за известни продукти) дава повече гъвкавост
- Гарантира се равно третиране на икономическите оператори
- Гарантират се равни условия между икономическите оператори, тъй като ОИП е обвързваща за титуляря

3.6 Определяне на митническа стойност

Определянето на митническата стойност е процес на определяне на митническата стойност на стоките. Митническата стойност представлява основанието за изчисляване на митото („адвалорно“ мито) и на ДДС на внасяните стоки и за изготвяне на търговската статистика.

Законодателството на ЕС за определянето на митническа стойност се базира на разпоредбите на Споразумението на Световната търговска организация (СТО) за остойностяване, задължително за всички членове на СТО.

Когато пратка със стока се внася от извън ЕС, икономическият оператор предоставя на митническите органи информация относно нейната стойност директно в декларацията за внос. Декларацията за стойността се базира на Общата митническа тарифа (ОМТ) и се представя единствено ако стойността на стоките превишава 20 000 евро

Предимствата на МКС за **митническите служители** при определяне на митническата стойност са:

- Митническото оформяне е по-ефективно с отмяната на хартиената декларация за стойността (DV1) и включването на основните данни за стойността в електронната митническа декларация
- Законодателството е изяснено и хармонизирано, което води до по-малка административна тежест
- Има по-малко спорове и по-малък риск от различни решения, дадени за сходни случаи

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при определяне на митническата стойност са:

- Елементите на декларацията за стойността (DV1) се попълват директно в митническата декларация

- Търговията е улеснена, а административните разходи са намалени с удължаването на „разрешението за опростяване на определянето на митническата стойност“, което дава възможност за определяне въз основа на конкретните критерии
- По-голяма възможност за получаване на разрешение за опростявания по отношение на елементите на общата стойност към момента на подаване на митническите декларации
- Разяснението и сигурността водят до равни условия
- Прагът за подробни данни в митническата декларация е увеличен на 20 000 евро

3.7 Митнически статут на стоките

„Митническият статут“ се отнася до статута на стоките като "съюзни стоки" и "несъюзни стоки".

Съюзни стоки са или: а) стоки, изцяло получени на митническата територия на Съюза; б) стоки, внесени в митническата територия на Съюза и допуснати за свободно обращение, и в) стоки, получени или произведени на митническата територия на Съюза, като се използват единствено стоки от гореспоменатите стоки.

Несъюзните стоки са всички стоки, различни от съюзни стоки, които: а) не са изцяло придобити на митническата територия на Съюза; б) са влезли в митническата територия на Съюза от друга държава или територия и не са допуснати за свободно обращение; и в) са загубили своя митнически статут на съюзни стоки.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при определяне на митническия статут на стоките са:

- Електронното доказателство за съюзен статут (PoUS) улеснява и подобрява управлението и контрола
- Административната тежест е намалена

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при определяне на митническия статут на стоките са:

- Електронното доказателство за съюзен статут (PoUS) намалява административната тежест
- Получаването на статут на одобрен издател спестява време и усилия

3.8 Митническо задължение

Митническото задължение представлява задължението на дадено лице да заплати сумата на вносното или износното мито, което се прилага за конкретни стоки съгласно действащото митническо законодателство.

Митническо задължение може да възникне или при спазване на изискванията – чрез допускане за свободно обращение или временен внос, – или при неспазването им.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при определяне на митническото задължение са:

- Правилата при възникване на нередовно митническо задължение са опростени
- Съществува основно правило, според което се определя размера на вносите или износните мита
- Всяко лице, което предостави информация, изискваща се за изготвяне на митническата декларация, и което знае или би трябвало да знае, че тази информация е невярна, също се счита за длъжник, като по този начин е отговорно за митническото задължение

- Възникването на митническо задължение от неспазване на митническото законодателство е консолидирано и правилата са координирани

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при определяне на митническото задължение са:

- Грешките, водещи до възникването на нередовно митническо задължение, могат да бъдат коригирани в повече случаи
- Митническо задължение може да бъде погасено в повече случаи

3.9 Обезпечение

Обезпечение е финансово покритие за митата и другите налози, чието плащане е временно отложено. Изисква се за налози, които може да възникнат или вече са възникнали (напр. допускане за свободно обращение).

Обезпечението следва да бъде предоставено в момента на подаване на митническата декларация за конкретния митнически режим.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при определяне на обезпечението са:

- Обезпеченията се следят посредством централната система за управление на обезпеченията
- Гарантират се точност и единен и подобрен мониторинг на обезпеченията, тъй като това се прави електронно

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при определяне на обезпечението са:

- Удължаването на прилагането за задължително обезпечение налага равно третиране на икономическите оператори
- ОИОМО може да подаде заявление за разрешение за общо обезпечение с по-малка сума
- Акредитацията за поръчител може да бъде извършена от митнически орган, което опростява процеса
- Не е нужно митническите органи да одобряват акредитацията за поръчител за кредитни институции, финансови институции и застрахователни дружества

3.10 Специални режими, различни от транзит

Митническият кодекс на Съюза предвижда някои специални режими, насочени към насърчаване на международната конкурентоспособност и подобряване на възможностите за износ.

В МКС са определени 4 основни категории специални режими, както следва:

- Транзит: вътрешен и външен транзит;
- Складиране: митническо складиране и свободна зона;
- Конкретна употреба: временен внос и специфична употреба;
- Усъвършенстване: активно и пасивно усъвършенстване.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при прилагане на специалните режими, различни от транзит, са:

- Опростяването и привеждането на специалните режими в съответствие с митническите решения улеснява управлението на всички видове специални режими

- По-лесни управление и надзор над разрешенията за специални режими след тяхното привеждане в съответствие с другите митнически решения
- Всички стоки, поставени под специални режими, са покрити от обезпечение, за да се гарантира равноправно третиране във всички държави членки
- Инструментите на информационната система подпомагат правилното прилагане на разрешенията и на режимите на усъвършенстване
- По-лесно и точно електронно изчисляване на размера на вносните мита
- Гарантиране на хармонизиран подход сред държавите членки чрез проверка на икономическите условия на ниво Съюз
- Броят на видовете митническо складиране е намален
- Съществува само един вид свободна зона
- Специфичната употреба са признава за специален режим и хоризонталните разпоредби, уреждащи специалните режими, са приложими за специфичната употреба

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при прилагане на специалните режими, различни от транзит, са:

- Никъде не се изисква разрешение за обичайните начини на обработка
- Стандартният обмен на информация (INF) за режимите на усъвършенстване се извършва по електронен път
- Компютризацията и автоматизацията на специалните режими намаляват работата с хартия и ускоряват логистиката
- Повишени са възможности за извършване на стопански дейности с разширяването на обхвата на еквивалентните стоки
- Правната сигурност и прозрачността са подобрени
- Равноправно третиране в резултат от извършването на проверка на икономическите условия на равнище Съюз

3.11 Митнически транзит

Митнически транзит е една от четирите категории специални режими. Това е митнически режим, който служи за улесняване на движението на стоки между две точки на митническата територия, през друга митническа територия или между две или повече различни митнически територии.

Най-често използваните и подобни транзитни движения са режимите на общностен транзит и общ транзит, които се прилагат по следните начини:

- В НКСТ – основно за сухопътен транспорт;
- На хартия за железопътния, морския и въздушния транспорт – за одобрени икономически оператори;
- С използване на електронни манифести за въздушен и морски транспорт – за одобрени икономически оператори.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при транзит са:

- Използването на електронен транспортен документ улеснява валидирането от митническите власти
- По-лесно валидиране и контрол на транзита на чувствителни стоки

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при транзит са:

- Въведените електронни записи и рационализирани процедури намаляват административната тежест

- Електронният транспортен документ, като митническа декларация за транзит, рационализира процедурите за транзит
- Улеснена логистика, която транспортира стоките под режим на временно складиране без подаване на декларация за транзит
- Правилата за чувствителните стоки са хармонизирани и по-добре разбирани
- С НКСТ се прилагат нормални правила за чувствителните стоки: минерално масло, цигари и алкохол, като опростява процедурата

3.12 Износ

Икономическите оператори могат да изнасят стоки от митническата територия на Съюза посредством четири режима:

- Износ
- Реекспорт
- Реекспорт от свободна зона или временно складиране и
- Износ, последван от транзит.

МКС също така улеснява следните специални случаи, отнасящи се до формалностите при износ и напускане: акцизни стоки, разделена на части пратка, процедура за издирване и различия.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при износ са:

- Високата степен на разполагаемост на системата улеснява обработката на декларациите и ускорява процеса
- Разделените на части пратки биват електронно обработвани в АСИ
- МКС ясно дефинира сценария „износ, последван от вътрешен транзит“

Предимствата на МКС за **икономическите оператори** при износ са:

- Електронната система намалява административната тежест, допринася за по-бърза логистика и ускорява процеса на подаване на митническа декларация
- Централизираното оформяне и ВОД са опростени
- Разширеното използване на напълно автоматизирани електронни системи намалява броя на случаите на неприключено движение

3.13 Митнически решения

МКС дефинира „решение“ като всеки акт на митническите органи:

- отнасящ се до митническото законодателство, с който се извършва произнасяне по конкретен случай; и
- който има правни последици за съответните лица.

Предимствата на МКС за **митническите служители** при вземане на митнически решения са:

- В общи линии МКС е приложим за всички митнически решения и запълва всички празноти в „жизнения цикъл“ на дадено решение (освен специални случаи)
- Хармонизирането на правилата и процесите в съчетание с компютризацията правят управлението и мониторинга на митническите решения много по-ефективни
- СМКСМР стандартизира процесите, свързани с подаването на заявления за митническо решение, вземането на решения и управлението на решенията, чрез електронното управление на заявленията и разрешенията

- Проверката на икономическите условия се извършва на ниво Съюз, като намалява натовареността на националните митнически органи и води до прозрачност и последователност
- СМКСМР улеснява консултациите между митническите органи, свързани с даването и последващото управление на митнически решения

Предимствата на МКС за икономическите оператори при вземане на митнически решения са:

- Правилата във връзка с митническите решения са хармонизирани
- Митническите решения, взети след подаване на заявление, следват процедурата в 2 стъпки: приемане на заявление и вземане на решение
- СМКСМР предоставя възможността за електронен достъп до всички данни за разрешения и удостоверява чрез един единен интерфейс в целия Съюз (ЕУП & ЦП)
- Възможност за упражняване на правото на изслушване, за което митниците имат определени срокове
- Възможност за упражняване на правото на обжалване
- Проверката на икономическите условия се извършва на ниво Съюз, което води до по-висока степен на последователност

3.14 Одобрен икономически оператор

Одобреният икономически оператор е икономически оператор, който е доказал, че може да му се има доверие и че е оператор с по-нисък риск. Поради това на тях се предоставят определени предимства от митническите органи пред другите икономически оператори. В резултат на това ОИО имат по-малко административна тежест и могат да ускорят своята логистика.

Разрешенията за ОИО се предоставят по единни критерии и се признават във всички държави членки.

Предимствата на МКС за митническите служители при прилагане на концепцията за ОИО са:

- Процедурите за ОИО са съгласувани с другите митнически решения
- Процесите за ОИО са интегрирани и рационализирани
- Лесно наблюдение и управление
- Хармонизирането на правилата и процесите за ОИО, в съчетание с компютризацията, правят управлението и мониторинга много по-ефективни за митническите служители
- Стандартите за сигурност и безопасност се изпълняват с изричното изискване за лице, отговорно за правилата за сигурност в дружеството

Предимствата на МКС за икономическите оператори при прилагане на концепцията за ОИО са:

- Процедурата за подаване на заявления за ОИО съответства на другите разрешения в рамките на митническите решения, като следва подхода в 2 стъпки за предоставяне на разрешение за ОИО (приемане на заявление, следвано от вземане на решение)
- Процесите по подаване на заявление за ОИО и даване на разрешение са изцяло електронни
- Прилагат се по-високи стандарти за предоставяне на статут на ОИО, което гарантира равни условия за икономическите оператори
- Щом бъде предоставено разрешението за ОИОМО, достъпът до митническите опростявания става по-лесен, което значително намалява административната тежест

- Използването на митническия портал на търговците в ЕС за ОТИ дава възможността да се подават и управляват заявления за ОИО и решения посредством един интерфейс, хармонизиран за ЕС

Имайте предвид, че това е кратко и практично обобщение на най-важната информация от курса.

Само законодателството на Европейския съюз, публикувано в печатното издание на Официален вестник на Европейския съюз, се смята за автентично. Комисията не поема каквато и да е отговорност или задължения по отношение на обучението.